

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De defectibus in Ministerio ipso occurrentibus. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9500

endum, si lauando os, deglutiatur Stilla aqua prater intentionem.

Ita *S. Thom. ibidem ad 4.* qui vult, quantitatem vini vel aquæ esse valde paruum, vt permisceatur saluè inseparabiliter. vnde in Rubrica, *stilla aquæ* nominatur. notat *Suar. sect. 4.* necessarium esse, vt manducatio præcesserit mediam noctem. nam si aduertat Sacerdos post mediam noctem habere in ore reliquias cibi, & eas ex certa scientia deglutiatur, violat ieiunium nature necessarium ad communionem, ex *Palud. 4. dist. 8. art. 2. n. 21.* expuantur igitur potius, quam traiciantur.

Duo tamen non ieiuno Sacerdoti conceduntur. Primum, vt possit sumere particulas, siue à se, siue ab alio consecratis, si nequeant conseruari, sine maiori

irreuerentia: quia ieiunium est ad reuerentiam, sine præiudicio maioris irreuerentiæ; & præsertim, si timeatur incurfus hostium. *Bonac. cum alijs disp. 4. quæst. 6. par. 2.* qui etiam addit, quod licet multo tempore se detinuerit Sacerdos in distribuenda Eucharistia, potest adhuc tamen reliquis fumere, & vasa purificare, si distribuatur coniunctim cum Missa; Alterum est ad supplendum sacrificium; de quo mox dicemus *tit. 10. nu. 3.* * concedit *Toletus lib. 2. c. 1. nu. 2.* celebrationem illi qui omnino immemor cibi sumpti aut potus recordatur deinde post cõsecrationem, se non esse ieiunum, ac etiam ante consecrationem, scandalum imminet.

4 *Si plures Missas in vna die celebret, vt in Natiuitate Domini, in vnaquaque Missa abluat digitos in aliquo vase mundo, & in vltima tantum percipiat purificationem.*

Prohibemur de celebr. *Miss. capit. ex parte,* ab Innocent. III. in priori Missa iumere Calicis abluitionem, quamuis non sumi solet ob nutritionem, sed ob reuerentiam Sacramenti. quare, si in prima Missa sumitur ablutio, imò aqua per errorem pro vino cõsecrata, si angitur ieiunium, & alia Missa celebrari non potest.

* Nota ea verba. *in aliquo vase mundo,* non in calice Missæ, ne vinum abluitionis

fit deinde materia consecrationis. Ceterum ipsamet ablutio digitorum, si non sumatur a celebrante in tertia Missa, sumi debet ab alio, qui sit ieiunus ob reuerentiam fragmentorum, quæ fortasse ibi sunt corrupta, vel in Sacrarium fundenda erit, quod etiam nota pro ablutio digitorum quæ fit in ordinaria communione populi extra Missam.

5 *Si præcesserit pollutio nocturna, quæ causata fuerit ex præcedenti cogitatione, quæ sit peccatum mortale, vel euenerit propter nimiam crapulam, abstinendum est à communione & celebratione, nisi aliud Confessario videatur. Si dubium est, an in præcedenti cogitatione fuerit peccatum mortale, consulitur abstinendum, extra tamen casum necessitatis. Si autem certum est, non fuisse in illa cogitatione peccatum mortale, vel nullam fuisse cogitationem, sed euenisse ex naturali causa, aut ex diabolica illusionem, potest communicare & celebrare, nisi, ex illa corporis commotione tanta euenerit perturbatio mentis, ut abstinendum videatur.*

Est *Sancti Th. 3. part. quæst. 80. artic. 7.* qui ferè totum hausit ex *S. Gregorio in Epistola ad August. Anglorum Episc.*

Sed pollutio etiam voluntaria per cõfessionem purgata non impedit, nisi ob congruentiam.

De defectibus in ministerio ipso occurrentibus. X.

1 **P**ossunt etiam defectus occurrere in ministerio ipso, si aliquid ex requisitis ad illud desit: vt si celebretur in loco non sacro, vel non deputato ab Episcopo, vel

L 4 in

in Altari non consecrato, vel tribus mappis non cooperto: si non adsint luminaria cerea: si non sit tempus debitum celebrandi, quod est ab aurora vsque ad meridiem; communiter: si Celebrans saltem Matutinum cum Laudibus non dixerit: si omittat aliquid ex vestibus sacerdotibus: si vestes sacerdotales & mappa non sint ab Episcopo, vel ab alio hanc habente potestatem benedicta: si non adsit clericus, vel alius deseruiens in Missa: vel adsit, qui deseruire non debet, vt mulier: si non adsit Calix cum Patena conueniens, cuius cuppa debet esse aurea, vel argentea, vel stannea: non aerea, vel vitrea: si Corporalia non sint munda, qua debent esse ex lino, nec serico in medio ornata, & ab Episcopo vel ab alio hanc habente potestatem benedicta, vt etiam superius dictum est: si celebrat capite cooperto sine dispensatione: si non adsit Missale, licet memoriter sciret Missam, quam intendit dicere.

Numerantur hic quatuordecim casus grauiores, in quibus vt plurimum accidit peccatum mortale, si fiat contra regulas hoc loco significatas; de quibus nos egimus supra in prima part. Rubricarum titu. 20. & secunda part. tit. 1. & 2. nisi excuset ignorantia, vel obliuio, &c. Azor. libro 10. cap. 29. quæst. 6. & ratio est, quia Concilium Trident. sess. 22. & Pius V. initio Missalis hoc tradit, vt secundum ritum, normam, & modum à se traditum Missam decantent omnes, ac legant. Vnde non licet mutare hunc ordinem Missæ; non dico mutare Missam, & eam dicere alterius diei, quam in Missali præscri-

batur, vt notat Suar. tertia part. disp. 83. sect. 3. sed mutare o. mittendo aliquid, quod pertinet ad integrum Missæ ritum: multo vero minus addere licet quicquam, quod expressius cautum est in Trid. & prædicta Bulla Pij V. Pro Missali adhiberi potest alius liber, si celebrans scit optime memoriter Missam, Diana tr. 14. de celeb. Miss. resol. 46.

De rebus autem, an sint benedicta, necne; non tenetur semper interrogare Sacerdos. Azor. libro 10. capit. 17. quæst. 11. quæ vero non sunt vsu amplius, comburantur; ex Clem. epistola secunda, & Summisistis.

- 2 Si Sacerdote celebrante violetur Ecclesia ante Canonem, dimittatur Missa, si post Canonem, non dimittatur. Si timeatur incursus hostium, vel alluuiouis, vel ruina loci, vbi celebratur, ante consecrationem dimittatur Missa, post consecrationem vero Sacerdos accelerare poterit sumptionem Sacramenti, ommissis omnibus alijs.

Ratio est manifesta, quia ante Canonem nondum est inceptum sacrificium; post Canonem vero est perficiendum; post inchoatum scilicet Canonem, qui de-

finit in fine, seu principio Orationis Dominicæ. qua de re vide supra part. 2. tit. 10. num. 1. pag. 135. incipit autem Canon à Te igitur.

- 3 Si Sacerdos ante consecrationem grauiter infirmetur, vel in sincopen inciderit, aut moriatur, præmittitur Missa: si post consecrationem Corporis tantum, ante consecrationem Sanguinis, vel vtroque consecrato id accidit, Missa & per alium Sacerdotem expleatur ab eo loco, & vbi ille desijt, & in casu necessitatis & etiam per non ieiunum. Si autem non obierit, sed fuerit infirmus adeo tamen vt possit communicare, & non adsit alia Hostia consecrata, Sacerdos qui Missam supplet & diuidat Hostiam, & vnâ partem præbeat infirmo, aliam ipse sumat. Si autem semiprolata forma Corporis obiit Sacerdos, quia non est facta consecratio, non est necesse vt Missa per alium suppleatur. Si vero obierit semiprolata forma Sanguinis, tunc alter prosequatur Missam, & super eundem Calicem

Calicem repetat integram formam, ab eo loco, Simili modo postquam coenatum est, vel posset super alium Calicem preparatum integram formam proferre, & Hostiam primi Sacerdotis, & Sanguinem a se consecratum sumere, ac deinde Calicem relictum b semiconsecratum.

x Per alium Sacerdotem expleatur, Ita Concil. Tolet. 7. in capit. nihil 7. quest. 1. & S. Thom. 3. part. quest. 83. artic. 6. ad 1. videtur indicare iuris esse diuini, vt tunc sacrificium expleatur; & est probabilior sententia, quam eorum, qui id tantum concedunt; vbi adest populus. Vide Azor. lib. 10. cap. 33. quest. 1.

y Vbi ille desyt. Si prior inchoauerit tantummodo formam sanguinis, alter eandem integram proferet, Azor. vbi supra, si vero nesciatur vbi desierit, incipiat a simili modo, &c. vel si consecrauit vtraque speciem, incipiat ab, Vnde & memores. Si dubitatur de consecratione Hostia, incipiat a Canone; Suar. disp. 85. sect. 1. & sub conditione mente retenta, consecret, vel aliam (quod melius est) consecret Hostiam, & priorem sumat post sumptionem sanguinis.

z Etiam per non ieiunum. Ex eodem Concilio Toletano; quia inquit, ex vtraque persona vnus minister Christi componitur. Vide Suar. 3. part. disp. 66. sect. 6. cum Soto 4. dist. 13. quest. 2. ad 6. qui concedit ibidem sacrificium expleri posse a

Sacerdote excommunicato, irregularique, si cesset scandalum; quem sequitur Suar. loco cit.

a Diuidat Hostiam. Ita conuenit, quia partem habuit ille prior in consecratione, ergo etiam in sumptione. Suar. 3. part. disp. 85. sect. 2. ex causa rationabili concedit cum Palud. 4. dist. 12. quest. 1. artic. 5. conclus. 2. & Syluest. Euchar. 2. quest. 10. § 7. posse dari partem Hostia ad communicandum laicum; quia & antiqui reseruabant tertiam Hostia partem pro infirmis c. Triforme de consecrat. d. 2. Sergij. ergo & multo magis infirmo huic Sacerdoti.

b Semiconsecratum. Sumat hunc Calicem ante ablutionem; qui ideo dicitur semiconsecratus; quia de primis verbis consecrationis Calicis, tubium est, an sufficiant pro forma. vnde etiam adorandus erit sub conditione. Scot. 4. dist. 8. quest. 2.

At dato nouo casu, quod ille obierit post sumptionem tantum Hostia, tunc alter sumat tantum sanguinem, qui remansit, Henriq. libr. 9. capit. 41. & vtrique sit fatis.

4 Si quis, extra huiusmodi casus necessitatis, integra Sacramenta non sumpserit, grauissime peccat.

Ita Concil. Trid. sess. 21. capit. 1. & clarus sess. 22. fusius Suar. 3. part. disput. 43. sectione tertia. Integra vero Sacramen-

ta sunt vtraque species; non autem quacunque consecrauit Sacerdos, vt patet.

5 Si musca, vel aranea, vel aliquid aliud ceciderit in Calicem ante consecrationem, proyiciat vinum in locum decentem, & aliud ponat in Calice, misceat parum aqua, c offerat vt supra, & prosequatur Missam: d si post consecrationem, ceciderit musca, aut aliquid eiusmodi, & fiat nausea Sacerdoti, extrahat eam, & lauget cum vino: finita Missa comburat, & combustio, ac lotio huiusmodi in sacramentum proyiciatur. Si autem non fuerit ei nausea, nec vllum periculum timeat, sumat cum Sanguine.

c Offerat, vt supra. Id est, mente concepta oblatione.

d Si post consecrationem, &c. Est S. Th. tertia part. q. 83. artic. 6. ad 3.

6 Si aliquod venenosum ceciderit in Calicem, vel quod prouocaret vomitum, vinum, consecratum reponendum est in alio Calice, & aliud vinum cum aqua apponendum denuo consecrandum: & 2 finita Missa Sanguis repositus in panno linco, vel stuppa tandiu seruetur, donec species vini fuerint desiccatae, & tunc stuppa comburatur, & combustio in sacrarium prouiciatur.

Prima pars est S. Thom. quest. 87. art. 6. ad tertium; ne Calix vitæ, inquit, sit in mortem. ex quo patet, sufficere, si vinum tunc consecratur ad sumptionem, non autem ad integritatem consecrationis, quæ vere facta fuit in vtraque vera specie. Altera pars, vsque ad combustio-

nem stuppæ, est contra Palud. distinct. 9. quest. 1. & Syluest. Euch. 2. quest. 9. §. 3. & alios, qui sacrilegium putant, species comburere. quod verum esset, si sub illis Christus esset, sed exiccatis speciebus, definit ibi esse Christus.

7 Si aliquod venenatum contigerit Hostiam consecratam, tunc alteram consecret, & sumat eo modo, quo dictum est, & illa seruetur in tabernaculo loco separato, donec species corrumpantur, & corrupta deinde mittantur in sacrarium.

Adde hoc loco, quod ea quæ sunt à fulmine tacta, venenata censentur, ex Genuen in sua praxi Neapol. capit. 49. qui ca-

sus accidit Anno 1601. in Calice à fulmine tacto post consecrationem; & ita fuit à D.D. decisum.

8 Si sumendo Sanguinem, particula remanserit in Calice, digito ad labium Calicis eam adducat, & sumat ante purificationem, vel infundat vinum, & sumat.

Duobus ergo modis sumi potest. & primus est Scoti 4. distinct. 8. alter est Syluestri, verbo Eucharistia 2. questione 9. & aliorum, & patet in Parasceue, quando

particula sumitur cum vino puro. vterque à Rubrica conceditur, at secundus magis placet.

9 Si Hostia ante consecrationem inueniatur fracta, nisi populo euidenter appareat, talis Hostia consecratur: si autem scandalum populo esse possit, alia accipitur, & offeratur: quod si illius Hostie iam erat facta oblatio, eam post ablutionem sumat. Quod si ante oblationem Hostia appareat confracta, accipitur altera integra, si citra scandalum, aut longam moram fieri poterit.

Continet Rubrica opportuna remedia, quorum ratio est manifestissima.

10 Si propter frigus, vel negligentiam Hostia consecrata dilabatur in Calicem, propterea nihil est reiterandum, sed Sacerdos Missam prosequatur, faciendo caeremonias & signa consueta cum residua parte Hostie, quæ non est madefacta Sanguine, si commode potest. Si vero tota fuerit madefacta, non extrahat eam, sed omnia dicat omitendo signa, & sumat pariter Corpus & Sanguinem, signans se cum Calice, & dicens: Corpus, & Sanguis Domini nostri, &c.

e Nihil est reiterandum. Docet S. Th. sup. art. 6. ad 6. reliqua in Rubr. addita. consona sunt casui, vt verba respondeant actioni.

11 Si in hieme Sanguis congeletur in Calice, inuoluatur Calix pannis calefactis: si id

si id non proficeret, ponatur in ferventi aqua prope Altare, dummodo in Calicem non intret, donec liquefiat.

Si fingatur casus non posse liquefieri, tunc poterit digitis comminui, & in particulas redigi, vt sumi possit *Suar. disput. 85. sectione 1.*

12 Si per negligentiam aliquid de Sanguine Christi ceciderit, si quidem super terram, seu super tabulam, lingua lambatur, & locus ipse radatur, quantum satis est, & abraso comburatur cinis vero in sacrarium recondatur. Si vero super lapidem Altaris ceciderit, sorbeat Sacerdos stillam, & locus bene abluatur, & in sacrarium projiciatur. Si super linteum Altaris, & ad aliud linteum stilla pervenerit, si usque ad tertium; linteamina ter abluantur, ubi stilla ceciderit, Calice supposito, & aqua ablutionis in sacrarium projiciatur. Quod si in ipso solum Corporali, aut si in vestibus ipsis sacerdotalibus ceciderit, debet similiter abluere, & ablutio in sacrarium projici. Si in substrato pedibus panno, vel tapeto, bene abluatur, vt supra.

Est Decretum Pij Papæ I. cap. super negligentiam. de consecrat. dist. 2. & explicatur à Sancto Thoma supra art. 6. ad septimum. sed adde. Primo, à Sacerdote tantum ea fieri debere, quæ Rubrica hæc iubet, *Suar. disp. 85. sect. 1.* Secundo, multa esse antiquata per hanc Rubricam ex ijs quæ Pius hac de re statuerat, cuiusmodi sunt abscissio vestium, & combustio, intra Altare combustorum repositio, sumptio lotionis. Pœnæ quoque non sunt in usu, & ideo in Missali omituntur, vt notat *Suar. ibidem*, quæ erunt deinceps

imponendæ arbitrio Superioris: nec vllam tenetur Sacerdos subire, nisi impositam; Deo tamen satisfaciatur. Tertio, aliqua adduntur in Rubrica satis similia prædictis, de quibus non meminit Pius, vt quando cadit super vestes Sacerdotis, pannum, & tapete substratum.

Quid si cadat sanguis super barbam? *Barth. ab Ang. dialog. 5. §. 713.* vult eam abluere, & comburi. sed videtur sufficere, si barba pluries lauetur, cui parcendum est magis, quam tapetibus, de quibus supra.

3 At si contingat totum Sanguinem post consecrationem effundi, si quidem aliquid f vel parum remansit, illud sumatur, & de effuso reliquo Sanguine fiat, vt dictum est. g Si vero nihil omnino remansit, ponat iterum vinum & aquam, & consecret ab eo loco, Simili modo postquam cœnatum est, facta prius tamen Calicis oblatione, vt supra.

f Vel parum. Sufficit ad integritatem sacrificij.

g Si vero nihil. Suppleatur, vt dictum est supra. ex *S. Thom. ibid. ad 3.*

14 Si Sacerdos vomat Eucharistiam, si species integra appareant, reuerenter sumantur, nisi nausea fiat: tunc enim species consecrata caute separentur, & in aliquo loco sacro reponantur, donec corrumpantur, & postea in sacrarium projiciantur. Quod si species non appareant, comburatur vomitus, & cineres in sacrarium mittantur.

Regula generalis est, si species Sacramentales integræ, vel in aliqua particula haberi possunt, reuerenter seruandas esse, vel sumendas, quia sub eis manet Christi-

stus, & similiter fiat; vt in hac Rubrica dicitur, si à mure sumantur, aut ex Eucharistia vermes generentur. ea vero, quæ tales species contigerunt, vel comburentur,

da, vel purificanda sunt iuxta prædicta. *Suar loco cit sect. 1.*

Vomitus etiam potest esse, & licite voluntarius, quando monitus est Sacer-

15 *Si Hostia consecrata, vel aliqua eius particula dilabatur in terram, reuerent er accipiatur, & locus ubi cecidit, mundetur, & aliquantum abradatur, & puluis seu abrasio huiusmodi in sacrarium immittatur. Si ceciderit extra Corporale in mappam, seu alio quouis modo in aliquod linteum, mappa vel linteum huiusmodi diligenter lauetur, & lotio ipsa in sacrarium effundatur.*

Patent ob reuerentiam Sacramenti hæc fieri. quod si fragmentum nequeat discerni, pluries linteum lauetur, non autem cõburatur; *Henriq. c. 28. nu. 4. cum Sot. dist. 10. q. 2. art. 8.*

In casu dubio consecrata Hostiæ quæ reperitur apud veneficum, seu sacrilegum, aut circa Altare, ubi proxime fuit celebratum, aut quâdo particula patenę parti posteriori hæreat ita fixe (quod mihi accidit) vt subeat suspicio, de consecratis in præcedenti Missa particulis eam vnâ esse posse; quid erit agendum? In hisce

16 *Possunt etiam defectus in ministerio ipso occurrere, si Sacerdos ignoret ritus, & ceremonias ipsas in eo seruandas: de quibus omnibus in superioribus Rubricis copiose dictum est.*

Hoc loco distinctione est opus. nam si omittit aliquid de Rubricis primi ordinis, vt *Gloria in Excelsis*, *Credo*, *Commemoratio de Sancto*, & eiusmodi, & recõdetur in progressu Missæ, non debet repetere, nec regredi. *Syluest. Miss. 1. quest. 5. §. 4. & 5.* dissonum enim esset, & scandalosum potius. Diana negat peccare mortaliter eum, qui voluntarie omittit, *Gloria*, vel *Credo*, loco supra citat. *resolut. 59.* ex leuitate materiæ. * commemoracionem autem de Sancto debet addere inter orationes secretas, & post comunio nem, licet inter Collectas eam omiserit, si opportune recorderetur: inter vltimas non dicerem, si neque inter secretas dixissem; sed in sacristia post depositas vestes supplerem omissa. si vero loquamur de Ritibus, & Cæremonijs, quæ consistunt in actione Missæ; de suo genere mortale est omittere; quia *Conc. Trid. sess. 22. &*

dos de speciebus à se sumptis, quod venenatae sint, ex *Tabien. verbo Missa numero 3. 2.* eadem ratione, quæ supra *num. 6.* allata fuit.

casibus nulla solemnitas est adhibenda luminarium, & eiusmodi, sed adoranda erit sub conditione, referuanda in Tabernaculo, seu intra corporale, & fumen da à Sacerdote ante calcis ablutionem in proxima Missa. quod si forte sit deturpata, vt nauseam moueat, fiat, vt dictum est supra *n. 7.*

Quod attinet ad sacrarium, de quo sæpe in his Rubricis, rem & vocabulum, habemus apud *S. Clementem epist. 2. de conf. dist. 1. cap. Altare.* est autem Piscina sacra, vt loquuntur alij.

Pius V. in Bulla Missalis expressè præcipiant obseruari etiam Ritus secundi ordinis: ex leuitate tamen materiæ, vel inaduertentia, vel obliuione, possit esse veniale, si quid omittitur, grauius autem est, si quid committitur, addendo Rubricis, quod item est prohibitum. *lege Suar. disp. 84. sect. 2.*

Non tamè addit ille contra Rubricas, qui Officium recitans aliud, Missam deinde celebrat more Ecclesiæ, in qua celebrat; ubi forte dicitur, *Credo*, vel *Gloria*, quæ non dicuntur extra eam; immo tenetur celebrare ibidem pro ratione Festi, iuxta Regulam; *Cum fueris Roma*, &c. alioquin esset alijs admirationi, si Festo non inferuaret in propria Ecclesia, pro qualitate Festi.

Intellige quæ dicimus, de Missa pro omnibus approbata, nam Missa certis Regularibus concessa * tantum puta de Sanctis

Sanctis Ordinis eorum, aut alijs quoniam non habentur in Missali Romano, non possunt ab alijs dici, nec etiam in ipso summet Regularium Ecclesijs, ex Decreto Sacri Rit. Congregat. 19. Nouemb. 1622. * Neque à cappellanis sæcularibus proprijs in Ecclesijs Monialium, quæ Romano non vtuntur Breviario. quo casu consulari Sacra Congreg. Rituum, de cuius licentia Missam quidem cappellani proprii recitabunt de Sancto, de quo Moniales officium, sed cum Missali Rom. vt in prop. de Sanctis, vel de communi, eadem Sacri Congreg. Rit. ita decreuit die 20. Nouemb. 1628. si nulla est Missa in Missali Romano, quæ concordet cum officio Monialium, puta de nomine Iesu, de spinea corona, & similibus, eo casu Missam de Circumcisione Domini, seu Missam de Cruce vel passione recitare poterunt: vel certe pro debita licentia adeant Sacram eandem Congregationem.

Quod si quis adderet, vel detraheret ex Cæremonijs, etiam deuotionis causa, præsumens, id esse melius; tunc peccaret moraliter; quia in Bulla Pij V. dicitur: *ne præsumant*. ita Anton. Molina in *instruct. Sacerdotum tract. 3. cap. 11. §. vlt.*

17 At si inchoata Missa veniat Episcopus, aut eo maior, aut Princeps; neque alia Missa celebrari possit, quid agendum ante Consecrationem, & post Epistolam, si illi veniant, poterit repeti Missa à capite. *Nauar. de orat. notab. 16. numer. 55. & Azor. lib. 10. capit. 32. quest. 3.* Addit *Pofseuin. de offic. Cur. capit. 2. num. 11.* posse

hoc idem fieri, etiam vltra primam vicem, si maior causa superueniat: sed meo iudicio, tunc esset opus altiori iudicio.

18 Quæritur adhuc: An possit interrumpi, & discontinuari Missa ob aliquam causam? Respondetur posse, ob concionem, & publicationes Edictorum, quæ fiunt à Parochis. præterea ad confessionem audiendam moribundi; custodia, si opus est, interim ab alio Eucharistia; vel ad vngendum infirmum, cui nullum aliud Sacramentum ministrari potest; ex *Nauar. de Hor. Canon. capit. 16. num. 69. Henriq. libro 9. capit. 30. numero 4.* Non autem interrumpi debet paulo ante laicorum communionem, vt sacerdos audiat apud Altare, etiam breuem confessionem alicuius; quod perturbat, & merito, astantium animos. *DD. apud Bonacin. disput. 4. quest. 6. punct. 1. num. 20.*

19 Accidit denique in Missæ ministerio offerri Sacerdoti particulam pro communicando laico, & oblatione Hostiæ iam facta; poterit ne illa consecrari? *Bonac. de Euchar. disp. 4. quest. vltim. punct. 2. num. 6.* videtur negare. sed puto probabiliter posse consecrari, oblatione eiusdem mente concepta, vt sapius in defectibus dictum est: non tamen remotius ab oblatione Hostiæ, puta, iam cepta Præfatione. Vel eo casu, si necessitas adfit, arbitrio boni viri dari laico poterit pars Hostiæ consecrata, quæ olim referuabatur pro infirmis, vt paulo supra diximus, *num. 3. presentis tituli.*

De Rubricis præceptiuis, & directiuis. XI.

Reliquum est, vt in ordine ad Missam examinemus duo: alterum est circa Rubricas omnes. de quibus hætenus; quæ cum diuidantur communiter à Summistis, & Theologis, in præceptiuis, & directiuis, nondum quis veluti digito demonstrauit, quænam ex dictis sint præceptiua: quænam directiua. nam illæ obligant sub mortali; hæ non item, nisi ex contemptu omit-

tantur. Alterum est circa onera Missarum, quæ subire solent Sacerdotes; de quibus Theologi multa sparsim docuerunt, quæ hoc loco collecta breui cõpendio, lector, spero fore, vt valde profint. Nunc de primo. Seclusa igitur obliuione, ignorantia inculpabili, & inaduertentia, quæ culpam diminuunt, vt supra monuimus. * Omissa item ea Recentioris auctoris distinctione in præceptiuis sub mortali, & præ-